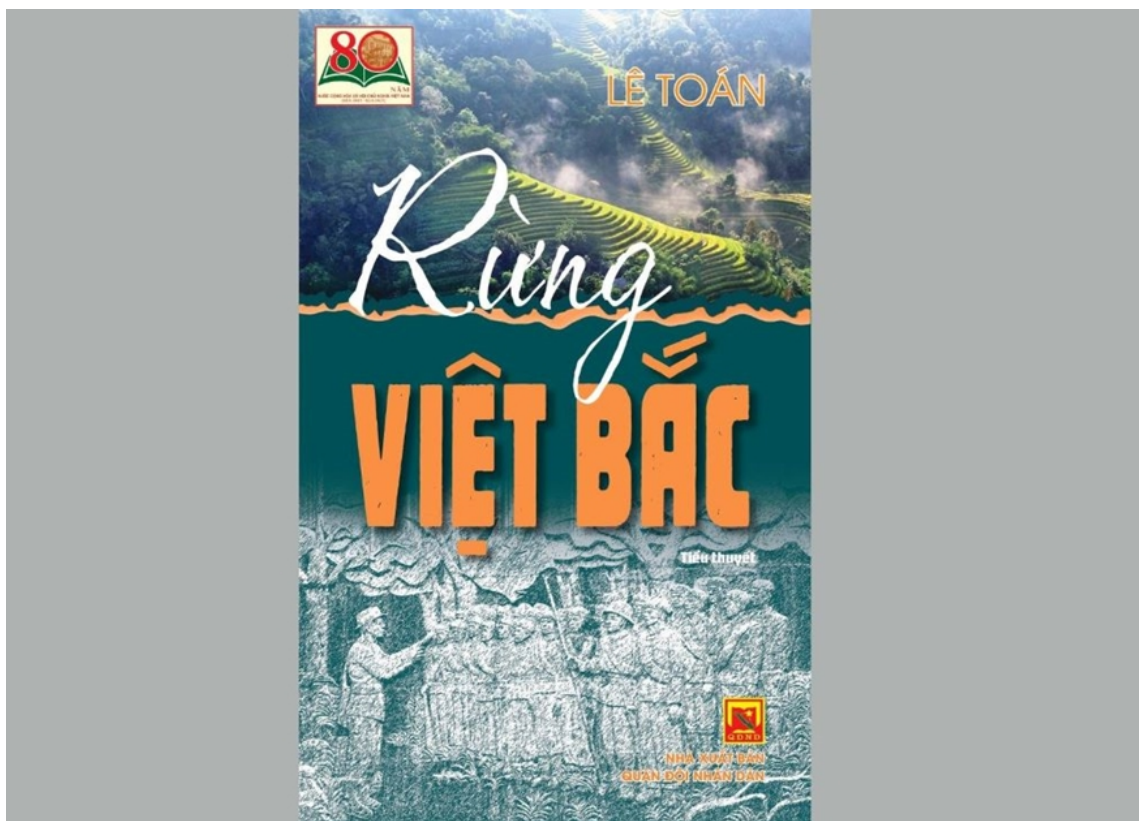

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 - Ký ức lịch sử hào hùng của dân tộc trong “Rừng Việt Bắc”

06:34 14/08/2025

15 chương của “Rừng Việt Bắc” tái hiện lại thời gian từ cuối năm 1944 đến tháng 9-1945. Quãng thời gian chưa đầy một năm nhưng vô cùng sôi động và giàu ý nghĩa của lịch sử dân tộc.

Đây là thời điểm Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân (tiền thân của Quân đội nhân dân Việt Nam) ra đời và cũng là thời khắc cả dân tộc chuẩn bị Tổng khởi nghĩa giành chính quyền, khai sinh ra nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa.

Bìa cuốn sách.

“Văn học không chỉ là cái đẹp mà còn là ký ức sống của dân tộc”, đó là tuyên ngôn dung dị mà lắng sâu trong từng trang viết của nhà văn Lê Toán. Tác giả vừa cho ra đời cuốn tiểu thuyết “Rừng Việt Bắc” viết về thời điểm dân tộc Việt

Nam đứng trước vận mệnh sống còn, chuyển mình từ đêm dài nô lệ sang ánh sáng độc lập. Cuốn sách nằm trong Bộ sách “Kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9” do Nhà xuất bản Quân đội nhân dân phát hành.

Với “Rừng Việt Bắc”, nhà văn Lê Toán không đi theo lối viết sử học, ghi chép hay tiểu sử đơn thuần, mà dựng lại lịch sử bằng tư duy nghệ thuật. Lịch sử trong ông là những khoảnh khắc sống động, là số phận con người, là ánh mắt, giọng nói, nỗi niềm. Ví như khi tái hiện lại buổi lễ thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân tại rừng Trần Hưng Đạo, tác giả không chỉ làm nổi bật 34 chiến sĩ xếp hàng trong nghi lễ thiêng liêng mà còn đi sâu vào miêu tả không gian đầy cảm xúc: Ánh hoàng hôn phủ xuống tán rừng, tiếng chim hót vọng xa, gương mặt những người lính rạng ngời niềm tin và khát vọng... Những chi tiết ấy nếu chỉ là con số và sự kiện sẽ khô khan và dễ bị lãng quên. Nhưng qua ngòi bút văn chương của Lê Toán, lịch sử được kể một cách vang vọng đầy cảm xúc.

Là một tiểu thuyết lịch sử, “Rừng Việt Bắc” không thể thiếu những nhân vật đã đi vào huyền thoại: Chủ tịch Hồ Chí Minh, Võ Nguyên Giáp, Hoàng Văn Thái, Hoàng Sâm, Đàm Quang Trung với những câu chuyện riêng về hành trình cứu nước, giành độc lập cho dân tộc... Tác giả Lê Toán từng đến tận các chiến khu xưa, vùng rừng núi biên giới, từng sống giữa đồng bào dân tộc, từng nghe và ghi lại lời kể của các nhân chứng lịch sử. Chính niềm đam mê và sự nghiêm cẩn ấy đã giúp “Rừng Việt Bắc” giữ được độ chính xác cần thiết của một tác phẩm lịch sử, đồng thời vẫn bay bổng, giàu chất văn chương.

Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân, tiền thân của Quân đội Nhân dân Việt Nam được thành lập ngày 22/12/1944 tại khu rừng Trần Hưng Đạo (Cao Bằng). Ảnh Tư liệu.

Một điểm hấp dẫn trong tiểu thuyết “Rừng Việt Bắc” là nhà văn Lê Toán đã khéo léo lồng ghép những câu chuyện lịch sử với yếu tố dung dị, đời thường.

Trong đó, nhân vật thiếu niên Páo được xây dựng là người dẫn chuyện đặc biệt. Páo đã góp mặt trong những giây phút thiêng liêng, từ cánh rừng già nơi dựng xây lực lượng đến lá cờ đỏ sao vàng dẫn đầu hàng quân đón chào độc lập của dân tộc. Tác giả đã kết nối hình ảnh đời thường của một thiếu niên với chú chim sáo đậu trên vai và khoảnh khắc lớn lao của lịch sử ngày 2/9/1945: “Giờ phút lịch sử đã đến. Giờ phút “Một cuộc khai sinh vĩ đại của thế giới” đã điểm. Trên lễ đài, Chủ tịch Hồ Chí Minh thay mặt Chính phủ lâm thời trình trọng đọc bản Tuyên ngôn Độc lập trước quốc dân, đồng bào”.

“Một cuộc khai sinh vĩ đại của thế giới” như cách tác giả mô tả không phải là một sự kiện xa vời, mà trở nên gần gũi, xúc động qua từng bước chân của Páo, từng cơn gió thổi từ sông Hồng cuộn lên lá cờ, cánh chim sáo chao liệng. Đó là phút giây mà quá khứ, hiện tại và tương lai hòa quyện, là thời khắc thiêng liêng của dân tộc nắm lấy vận mệnh của chính mình.

“Rừng Việt Bắc” không chỉ là bản anh hùng ca kháng chiến mà còn là bản trường ca về thời khắc dựng nước, với những hình ảnh giản dị mà gợi mở chiều sâu lịch sử và cảm xúc. Đúng như nhận định của nhà văn Dương Hương: “Tác phẩm cho thấy trách nhiệm và tâm huyết sâu sắc của nhà văn đối với lịch sử dân tộc. Nhờ bút pháp sinh động, gần gũi, giàu sức trẻ, tác phẩm giúp thế hệ hôm nay hiểu sâu sắc hơn giá trị của độc lập, tự do”.

Theo qdnd.vn